

سفر نامه

سفر به دیار عشق و پهلوانی کرمانشاه زیا

ارزوا احمدزاده، راهنمای طبیعت‌گردی

مگر می‌شود اسم کرمانشاه را شنید و یاد فرهاد نیافتاد؟ این شهر عجیب با عشق آمیخته شده است. به قول شاعر: بیستون عشق را کند شهرتش فرهاد برد، ما نیز به دیار عشق سفر کردیم. بعد از خوردن صبحانه تصمیم گرفتیم کمی کرمانشاه گردی کنیم. به مجموعه طاق بستان رفتیم. طاق بستان در زبان کرمانشاهی (کردی) طاق وه‌سان گفته می‌شود. «طاق» همان طاق، «وه» به معنی از و «سان» به معنی سنگ است و به این ترتیب «طاق وه‌سان» به معنی طاقی از سنگ است. این مجموعه در قرن سوم میلادی ساخته شده است. شاهان ساسانی نخست نواحی اطراف تخت جمشید را برای تراشیدن تندیس‌های خود برگزیدند، اما از زمان اردشیر دوم و شاهان پس از او، طاق بستان را انتخاب کردند که در بین راه جاده ابریشم قرار داشت و دارای طبیعتی سرسبز و پر آب بود که امروزه نیز به همین شکل است. طاق بستان مجموعه‌ای از سنگ‌نگاره‌ها و سنگ نوشته‌های دوره ساسانی است که در ایران در محله طاق بستان در شمال غربی شهر کرمانشاه و در غرب ایران واقع شده است.

این مجموعه در قرن سوم میلادی ساخته شده است و ارزش هنری و تاریخی زیادی دارد. چند صحنه تاریخی از جمله تاج‌گذاری خسرو پرویز، تاج‌گذاری اردشیر دوم تاج‌گذاری شاهپور دوم و سوم و هم چنین چند سنگ‌نوشته (کتیبه) به خط پهلوی کتیبه‌ای و مراسم شکار گراز توسط سوار کاران و نواختن موسیقی با آلات موسیقی جنگ در آن حک شده‌است. سنگ‌نگاره شکار گاه سلطنتی طاق بستان نخستین تابلوی سنگی با رعایت قاعده و اصول نقاشی در جهان به حساب می‌آید. بعد از طاق بستان و صرف نهار به سمت محوطه تاریخی و فرهنگی بیستون حرکت کردیم. این محوطه یک سایت تاریخی و باستان‌شناسی مربوط به دوره‌های گوناگون تاریخی پیش از اسلام، پس از اسلام و همچنین دوره پیشاتاریخی است. محوطه تاریخی و فرهنگی بیستون در دامنه کوه بیستون در شهر بیستون و در کنار راه باستانی و کهن کرمانشاه به همدان جای گرفته است. این مجموعه تاریخی و فرهنگی در مهرماه سال ۱۳۸۱ به‌عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده است. نام بیستون از واژه یغستان به معنی جایگاه خدایان می‌آید. احتمالاً نام باستانی آن باگاستانا (یغستان) بوده است. بیستون در اصل در آغاز «یغستان» نام داشته است؛ که از دوازده «یغ» به معنی خدا و «ستان» که پسوند مکان به معنی جایگاه و سرزمین است تشکیل شده است و روی هم به معنی «جایگاه خدایان» بوده است. (واژه یغ به معنی خدا، امروز نیز در نام شهر بغداد هست که نامی فارسی و به معنی خداداد است). آثار تاریخی در محوطه بیستون عبارت‌اند از: سنگ‌نبشته بیستون، پیکره هرکول دیواره فرهاد تراش، بنای ساسانی، کاروانسرای یلخانی، کاروانسرای بیستون (صفوی)، نقش برجسته بلاش، محوطه تاریخی پارت و سراب بیستون است. مهمترین اثر تاریخی این محوطه سنگ‌نبشته بیستون است. این سنگ‌نبشته بزرگترین سنگ‌نبشته جهان، نخستین متن شناخته‌شده ایرانی و از آثار دودمان هخامنشیان است که بر دامنه کوه بیستون کنده کاری شده است. سنگ‌نبشته بیستون یکی از مهم‌ترین و مشهورترین سندهای تاریخ جهان و مهم‌ترین متن تاریخی در زمان هخامنشیان است که شرح پیروزی داریوش بزرگ را بر گوئوماته مغ و به بند کشیدن یاغیان را نشان می‌دهد. اگر فرصتی شد و به کرمانشاه آمدید حتما بیستون را ببینید.

قطعه‌ای از بهشت در جنوب کشور واقع است

کلمه؛ کوچک‌ترین شهر ایران

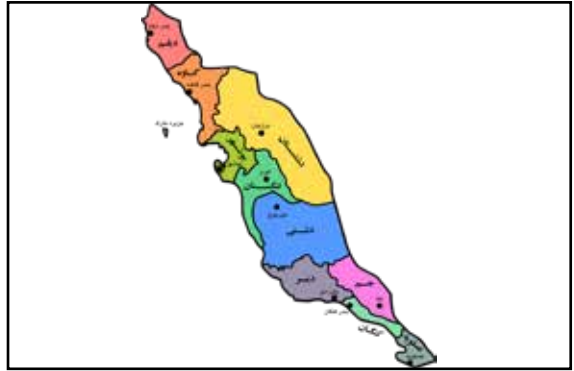
همیشه اولین‌ها، آخرین‌ها، کوچکترین‌ها و بزرگترین‌ها برای ما انسان‌ها جالب بوده است. دوست داریم بدانیم اولین کاغذ توسط مردمان کدام تمدن اختراع شد. دوست داریم بدانیم بزرگترین غار جهان در کجا قرار دارد و یا کوچکترین شهر ایران کدام است. به راستی آیا تا به حال به این فکر کرده‌اید که کوچکترین شهر ایران کدام شهر است؟ چند نفر جمعیت دارد؟ آب و هوای آن چگونه است و مردمان آن چطور زندگی می‌کنند؟ در ادامه این مطلب پاسخ این پرسش‌ها را خواهید دانست...

پگاه دهدار، راهنمای گردشگری

کوچکترین شهر ایران در جنوب کشور و در استان بوشهر واقع شده است. شهری که «کلمه» نام دارد. جمعیت این شهر بر اساس آمار سراسری سال ۱۳۸۵، برابر با ۱۹۳۷ نفر بوده است. این شهر به لحاظ وسعت و جمعیت یکی از کوچکترین شهرهای کشور محسوب می‌شود. طول این شهر حدود ۲/۵ کیلومتر و عرض ۱/۵ کیلومتر است و طبق آخرین سرشماری جمعیتی حدود ۲۱۲۷ نفر را در خود جای داده است.

کلمه شهری کوچک در ۲۸ درجه و ۵۷ دقیقه شمالی و ۵۱ درجه ۲۸ دقیقه شرقی در ارتفاع ۴۲۰ متری از سطح دریا و در ۷۰ کیلومتری شرق بوشهر و ۵۷ کیلومتری برازجان (مرکز شهرستان دشتستان) واقع شده است.

زیادی قرار دارد.

آب و هوای شهر کلمه به علت قرار گرفتن در یک منطقه کوهستانی گرم و خشک است ولی از نقاط جنوبی‌تر استان بوشهر دمای پایین‌تری دارد.

وجه تسمیه شهر کلمه

در مورد نام شهر کلمه نظرات متفاوتی وجود دارد و در کتاب‌های مختلف دلایل مختلفی برای نام‌گذاری این شهر آورده شده است برخی این نام (قلمه) را که نشان دهنده افتادن قلم پای دختر پادشاه کوه گیسکان که توسط دشمنان پس از فتح قلعه به اسب بسته شده بودند نسبت می‌دهند که زیاد مورد توجه نیست. برخی به دلیل قرار گرفتن این شهر در میان کوهستان

و کل به معنای قسمتی از یک کوه دانسته‌اند و برخی نیز مه صبحگاهی غلیظی که در فصل زمستان وجود دارد دلیل این نامگذاری دانسته‌اند و معتقدند که (کله) به معنای خیمه گاه (مه) هم که همان مه صبحگاهی می‌باشد و در کل به معنی (خیمه گاه مه) است. و برخی نیز گفته‌اند که چون قومی از کلمی هادر این شهر سکونت داشته‌اند آن را کلمه گفته‌اند.

طبیعت

این شهر با واقع شدن در میان رشته کوه زاگرس جنوبی دارای خاکی حاصلخیز و آب و هوایی نسبتاً ملایم و کوهستانی است. کشاورزی و دامپروری آن از رونق خوبی برخوردار است. وجود طبیعت بکر، نخلستان‌ها کوه‌های سر به فلک کشیده، رودخانه دائمی تنگ باهوش از شاخص‌های آن است. این رودخانه از مهم‌ترین نقاط طبیعی گردشگری این منطقه است و مورد علاقه و توجه طبیعتگردان

در جنوب کشور به وجود آورده است. به طوری که این منطقه را بیشتر به نام بهارستان می‌شناسند. در فصول زمستان و بهار زمین‌ها پوشیده از گل و گیاه و درختچه‌های کوچک و بزرگی می‌شود که چشم‌هر بیننده‌ای را به تحسین وامی‌دارد. نخلستان‌ها و مرکباتی همچون لیمو، لیمو شیرین پر تقال، سیب،

انگور، انجیر، زردآلو از این جمله‌اند.

حیات وحش

موقعیت خاص جغرافیایی شهر کلمه سبب شده است که حیات وحش این شهر نیز مستثنی باشد و گونه‌های جانوری و پرندگان و خزندگان کمیابی در طبیعت مشاهده گردند. البته نباید فرهنگ طبیعت دوستی مردم را نیز در این بین نادیده گرفت. وجود کل (بزکوهی)، میش و قوچ وحشی انواع گربه سانانی چون: پلنگ، گربه وحشی، گراز، گرگ، روباه، شغال کفتار و پرندگانی همچون: کبک، تیهو دراج، حواصیل، بلبل خرما، کنجشک بومی، کبوتر چاهی، قمری، چکاوک و پرندگان شکاری مثل: عقاب، باش، شاهین و پرندگان مهاجری که برای زمستان گذرانی به این شهر مهاجرت می‌کنند از جمله حیاط وحش کلمه هستند

تاریخچه و آثار تاریخی

شهر کلمه به عنوان دومین دروازه ورودی استان بوشهر از استان فارس از دیرباز دارای اهمیت خاصی بوده است که وجود کاروانسرای نزدیک شهر که در مسیر کلمه به روستای

اقوام و طوایف

مردم کلمه از طوایف فارس، لر لیرکی و تنگسیر هستند که جامعه اجتماعی شهر کلمه را تشکیل داده‌اند و در کنار هم در صفا و صمیمیت و یکرنگی به خوبی زندگی می‌کنند.

جغرافیای سیاسی، اجتماعی

هر چند که این شهر از شهرهای کوچک ایران محسوب می‌شود و جمعیت کمی دارد و حتی از برخی روستاهای همجوار نیز کم جمعیت‌تر و کم وسعت‌تر است ولی به لحاظ موقعیت جغرافیایی و قرار گرفتن در کمربند میانی بخش بوشکان در سال ۱۳۸۰ به عنوان مرکز بخش بوشکان و در سال ۱۳۸۴ نیز شهرداری در این شهر مستقر گردید. به دنبال استقرار بخشداری دیگر ادارات و نهادهای دولتی نیز در این شهر مستقر شدند. فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی نهادهای غیر دولتی نیز در این شهر رونق دارد.

بکشد. به همین خاطر است که هر ساله هزاران نفر از هم میهنان عزیز برای گذراندن تعطیلات و استفاده از طبیعت و موهبت‌های خدادادی به این شهر مسافرت می‌نمایند و کلمه از لحاظ جذب طبیعت گردی در استان بسیار حائز اهمیت است و جایگاه ویژه‌ای دارد.

کشاورزی و دامپروری

زمین‌های حاصلخیز و آب و هوای مناسب سبب شده است که تعدادی از اهالی این شهر به شغل کشاورزی و دامپروری بپردازند به طوری که این شهر به عنوان یکی از قطب‌های کشاورزی استان محسوب می‌شود. کشت محصولاتی همچون گندم جو، کنجد، خیار، هندوانه، سبزی محصولات گلخانه‌ای و محصولات باغی مثل: خرما، قصب (خرمای زاهدی) و مرکباتی همچون: لیمو، پرتقال و لیمو شیرین این شهر را به لحاظ کشاورزی غنی کرده است. در این شهر علاوه بر کشاورزی، دامپروری نیز از رونق خوبی بر خوردار می‌باشد و مردم با پرورش گاو، بز و گوسفند علاوه بر تامین مایحتاج خود محصولات دامی را به خارج از منطقه نیز صادر می‌کنند.

صنایع دستی

مردان و زنان این شهر در کنار مشاغل کشاورزی و دامپروری با دستان هنرمند خود دست به خلق آثار هنری می‌زنند. گلیم و گبه، جاجیم جانماز، تک (زیر اندازی که با برگ نخل می‌بافند)، زنبیل و دیگر آثار هنری که با استفاده از مواد موجود در طبیعت ساخته می‌شود.

غذاهای محلی

غذاهای محلی ریشه در باورهای مردم دارد؛ همچون طلوع که در ایام عید پخت می‌شود و مردم معتقدند که خوردن آن خوش یمن است و از انجیر کوهی درست می‌شود. لاک دال عدس، قلیه ماهی، حلوا، رنگینک انواع نان (نان تیری، مشتک، گرده، نان شیرین) تنها بخشی از غذاهای محلی و بسیار خوشمزه این شهر می‌باشد.

سخن پایانی

شهر کلمه همانطور که گفته شد مدتی است که به عنوان کوچکترین شهر ایران معرفی شده است و از موقعیت طبیعی و تاریخی بسیار عالی‌ای برخوردار است و مورد توجه تاریخ دوستان و همچنین طبیعت دوستان زیادی قرار گرفته است. اما این شهر همواره با مشکلات فراوانی همچون قطعی گاه‌وبی‌گاه آب مواجه است و با اینکه هوای شهر کلمه معمولا

سردتر از شهرهای همجوار خود است اما همچنان گازرسانی آن به صورت کامل و به درستی صورت نگرفته است. متأسفانه مردم این شهر امکانات فرهنگی و تفریحی مناسبی ندارند. همچنین این شهر زیبا و بکر با پتانسیل طبیعی و تاریخی‌ای که دارد نیازمند این است که به عنوان کوچکترین شهر کشور، بانگاه و بزه گردشگری به آن نگریست و با احداث زیرساخت‌های لازم و مناسب این شهر را به یکی از قطب‌های گردشگری استان بوشهر بدل کرد.

به امید آن روز...

جاذبه‌های گردشگری

قرار گرفتن شهر کلمه در یک منطقه خوش آب و هوا با طبیعت بکر و دست نخورده، کوه‌های سر به فلک کشیده، رودخانه دائمی تنگ باهوش در پایین دشت شهر، وجود تونل پیامبر اعظم از جمله تونل‌های بزرگ جاده‌ای کشور، کاروانسرای قدیمی مابین کلمه – خون، پارک شقایق، پارک غدیر، نخلستان‌های زیبا و یک دست باغات ترکیبی مرکبات، طبیعت سرسبز و مثال زدنی، همه و همه باعث شده است که این شهر طبیعتگردان و گردشگران زیادی را به سوی خود